

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3032/2022. (I. 31.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság 6.Kbkf.10.029/2020/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 61. § (3) bekezdés, valamint az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 20. §, 28. § és 87. § alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdés alapján a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 61. § (3) bekezdés, valamint az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ügyvédi tv.) 20. §, 28. §, 87. §, továbbá az Abtv. 27. § (1) bekezdés alapján a Győri Törvényszék Katonai Tanácsa Kb.1/2020/2. számú végzése és a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság 6.Kbkf.10.029/2020/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó testvére halálával összefüggésben feljelentést tett emberölés bűntette miatt ismeretlen tettes ellen a Győr-Moson-Sopron Megyei Rendőrfőkapitányságon. A nyomozás iratainak részére történő átadása után 2019. augusztus 2-án feljelentést tett a Központi Nyomozó Főügyészségen K. Z. és H. R. ellen hivatalos személy által követett közokirat-hamisítás bűntette miatt. 2019. szeptember 13-án korábbi feljelentésében foglaltakat megismételve feljelentést tett B. Cs. ellen is személyes adattal visszaélés bűntette miatt.
- [3] A Központi Nyomozó Főügyészség 1.Nyom.1328/2019. számú, 2019. november 5-én hozott határozatával a feljelentéseket a Be. 381. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította, mivel megállapította, hogy a feljelentett cselekmények nem bűncselekmények.
- [4] Az indítványozó által a határozat ellen előterjesztett panaszt – az abban foglaltakat alaptalannak tartva – a Legfőbb Ügyészség Terrorizmus, Pénzmosás és Katonai Ügyek Főosztálya Tpk.4854/2019/4-5-I. számú, 2020. február 19-én kelt határozatával elutasította.
- [5] Az indítványozó 2020. április 14-én a Központi Nyomozó Főügyészségen vádindítványt nyújtott be, amelyben B. Cs. I. rendű vádlottat egy rendbeli, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 343. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás bűntettének elkövetésével, K. Z. II. rendű vádlottat és H. R. III. rendű vádlottat, mint társtetteseket 3-3 rendbeli, a Btk. 441. § (2) bekezdése szerinti szolgálati visszaélés bűntettével vádolta.

- [6] A Győri Törvényszék Katonai Tanácsa Kb.1/2020/2. számú, 2020. június 11-én kelt végzésével a vádindítványt elutasította. Az indítványozó az elsőfokú bíróság végzése ellen fellebbezést nyújtott be. A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbkf.10.029/2020/5. számú, 2020. szeptember 9-én véglegessé vált végzésével az elsőfokú végzést hatályában fenntartotta.
- [7] Az indítványozó 2020. november 16-án az első fokon eljáró bíróságnál elektronikus úton az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a Be. 61. § (3) bekezdés, valamint az Ügyvédi tv. 20. §, 28. §, 87. § alaptörvény-ellenességének megállapítását kérte. Az indítványhoz alkotmányjogi tartalmú indokolást nem fűzött, az alaptörvény-ellenesség megállapítása megfogalmazása szerint „kollízió alapján” indokolt.
- [8] 2. Az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdésén alapuló indítványában a Győri Törvényszék Katonai Tanácsa Kb.1/2020/2. számú, valamint a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság 6.Kbkf.10.029/2020/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte az Alaptörvény Q) cikk (2)–(3) bekezdés, I. cikk (1)–(2) bekezdés, II. cikk, XV. cikk (1)–(2) bekezdés, XXV. cikk, XXVIII. cikk (1) bekezdés sérelme miatt.
- [9] Az indítványozó 2021. április 15-én az Alkotmánybírósághoz érkezett beadványában alkotmányjogi panaszát kiegészítette (továbbiakban együtt: alkotmányjogi panasz), amelyben korábbi kérelmét és érvelését megismételve, az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszban a támadott jogszabályi rendelkezések megsemmisítését is kérte, továbbá az Abtv. 27. § (1) bekezdésén alapuló panaszának alaptörvényi hivatkozásai közül az Alaptörvény XXV. cikkét mellőzte.

II.

- [10] Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezései:

„Q) cikk (2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

(3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.”

„I. cikk (1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.”

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„XXV. cikk Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

III.

- [11] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.

- [12] 1.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 26. § (1) bekezdés és az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának támadott végzését az indítványozó által meghatalmazott jogi képviselő 2020. szeptember 17-én vette át. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés és az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti alkotmányjogi panaszt az indítványozó 2020. november 16-án – határidőben – elektronikus úton nyújtotta be az elsőfokú bírósághoz.
- [13] Az Abtv. 26. § (1) bekezdés alapján benyújtott indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésben foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek, mert nem jelöli meg a megsértett alaptörvényi rendelkezéseket és nem tartalmaz értékelhető indokolást sem. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint ilyen indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság – az Abtv. 52. § (1b) bekezdésben rögzített – követelményének, így annak elbírálására nincs lehetőség [3215/2015. (XI. 10.) AB végzés, Indokolás [8]; 3199/2015. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [22]; 3192/2015. (X. 7.) AB végzés, Indokolás [23]; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]].
- [14] Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdésén alapuló alkotmányjogi panasz tekintetében érdemi vizsgálatnak nincs helye. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban kizárólag az Abtv. 27. § (1) bekezdésén alapuló alkotmányjogi panaszt vizsgálta.
- [15] 1.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésén alapuló indítvány csak részben felel meg az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésben foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [az Abtv. 27. § (1) bekezdés], a támadott bírósági határozatok megjelölését (Győri Törvényszék Katonai Tanácsa Kb.1/2020/2. számú, Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság 6.Kbkf.10.029/2020/5. számú végzései), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Q cikk (2)–(3) bekezdés, I. cikk (1)–(2) bekezdés, II. cikk, XV. cikk (1)–(2) bekezdés, XXV. cikk, XXVIII. cikk (1) bekezdés], valamint indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz továbbá abban a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági határozatok alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.
- [16] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszának alapul szolgáló büntető ügyben pótmagánvádló volt, így az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint érintettnek tekinthető [legutóbb pl. 3127/2019. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [21]; 3245/2018. (VII. 1.) AB határozat, Indokolás [14]]. Az Alkotmánybíróság rögzítette továbbá, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [17] Az indítvány részben nem tesz eleget a befogadhatóság követelményeinek, mert alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja alapján Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható. Az Alaptörvény Q) cikk (2)–(3) bekezdéssel, az I. cikk (1)–(2) bekezdéssel kapcsolatban az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései nem minősülnek az Alaptörvényben biztosított jognak, a felhívott alaptörvényi rendelkezések címzettje nem az indítványozó, nem biztosítanak számára jogot, így alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül ezekre alapítani. Ezért az utalt alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben érdemi vizsgálat lefolytatásának nincs helye [3224/2020. (VI. 19.) AB végzés, Indokolás [12]; 231/2017. (X. 3.) AB végzés, Indokolás [21]; 3203/2015. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [9]; 3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]].
- [18] Az indítvány az Alaptörvény II. cikk, XV. cikk (1)–(2) bekezdés, XXV. cikk tekintetében nem tartalmaz alkotmányjogi szempontból értékelhető indokolást. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az ilyen indokolás hiánya az érdemi elbírálás akadálya [pl. 3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]]. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban ezért csak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt bírósághoz fordulás jogát tekintetében folytatta vizsgálatát.
- [19] 2. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [20] Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a 3384/2018. (XII. 14.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként már érdemben vizsgálta, hogy a bírósághoz fordulás lehetőségének a jogalkotó általi megteremtése a pótmagánvádas eljárásban olyan jogosultságot keletkeztet-e a sértett, vagyis a lehetséges pótmagánvádló oldalán, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt bírósághoz fordulás jogának a védelmi körébe esik (Abh., Indokolás [19]). Az érdemi vizsgálat keretében az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „[a] pótmagánvádlói fellépés vizsgálatát érintően a bíróság eljárása abban az esetben áll összhangban az Alaptörvénnyel, ha a bírósághoz fordulás jogát ténylegesen is biztosítja valamennyi olyan sértettnek, akik számára a jogalkotó azt gyakorolhatóvá tette” (Abh., Indokolás [64]).
- [21] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint jelen ügyben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét felvetette és ezért érdemi vizsgálatot igényelt, hogy az indítványozó által kifogásolt bírósági határozatok meghozatalakor a bíróságok az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt bírósághoz fordulás jogából fakadó alaptörvényi követelményekre figyelemmel jártak-e el.
- [22] Mindezek alapján az előadó alkotmánybíró az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján – a befogadásról szóló döntés helyett – a panasz érdemi elbírálását tartalmazó határozat-tervezetet terjesztett az Alkotmánybíróság elé.

IV.

- [23] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [24] 1. Az indítványozó álláspontja szerint a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának 6.Kbkf.10.029/2020/5. számú végzése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt, a tisztességes eljárás részjogosítványát képező bírósághoz fordulás jogát. Ez abban nyilvánult meg, hogy az ügyben eljáró bíróságok elutasították a vádindítványát és nem engedélyezték pótmagánvádlóként történő fellépését. Álláspontja szerint a hivatalos személyként elkövetett közokirat-hamisítás és a szolgálati visszaélés büntette tekintetében jogosult arra, hogy pótmagánvádlóként fellépjen, mert ezt a sértetti jogállása megalapozza. Ez következik a büntetőeljárásban a sértett jogállásáról szóló 2001/220/IB számú Európai Unió tanácsi kerethatározatból, amely szerint minden tagállamnak biztosítania kell, hogy a sértettek az adott ország büntetőjogi rendszerében tényleges és megfelelő szereppel rendelkezzenek [2. cikk (1) bekezdés]. A pótmagánvádas eljárás gyakorlati tapasztalatai alapján felmerült egyes jogértelmezést igénylő kérdésekről szóló 90/2011. BK vélemény az indítványozó álláspontja szerint ügyében nem alkalmazható, mert még a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) hatálya alatt, ahhoz kapcsolódva adták ki. Az indítványozó szerint nem szükséges továbbá számára külön jogi képviselő, mivel ügyvédként jogi szakvizsgálóval rendelkezik, továbbá meghatalmazottként felléphet saját ügyvédi irodája is, mert annak jogi személyisége elválik tőle, mint természetes személy sértettől.
- [25] 2. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a bírósághoz fordulás joga azt a kötelezettséget rója az államra, hogy a jogviták elbírálására bírói utat biztosítson. A bírósághoz fordulás joga – figyelemmel az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésére – azonban nem jelent korlátozhatatlan alanyi jogot a perindításra {lásd: 13/2021. (IV. 14.) AB határozat, Indokolás [71]; 3254/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [16]; 36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [66]; 18/2015. (VI. 15.) AB határozat, Indokolás [7]; 59/1993. (XI. 29.) AB határozat, ABH 1993, 353}.
- [26] Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban folytatott vizsgálatának eredményeként meghatározta azokat az alkotmányos szempontokat, amelyeket a tisztességes eljáráshoz való jog felhívott részjogosítványából, a bírósághoz fordulás jogából fakadóan a bíróságoknak figyelembe kell venniük a pótmagánvádlóként történő fellépéshez szükséges sértetti minőség megítélése során.
- [27] Az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy olyan esetekben, amikor a jogalkotó nem határozta meg a pótmagánvádlói fellépés egyedi kritériumait, az indítványozó vádindítványa alapján eljáró bíróságoknak a pótmagánvádlóvá válás általános feltételeit kellett értelmezni és a konkrét tényállásra, illetőleg a konkrét esetre alkalmazni. Ehhez iránymutatást a bírói gyakorlat ad, különös tekintettel a 90/2011. BK vélemény (Abh., Indokolás [65]). Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „[a] jogalkotó döntése értelmében [...] a bírósághoz fordulás joga valamennyi olyan sértettet megillet, akik, illetve amelyek esetében ezen feltételek teljesülnek és kizáró okok sem állnak fenn. A sértetti minőségnek, az egyéb feltételek teljesülésének és a kizáró körülményeknek a vizsgálata az egyedi ügyekben eljáró bíróságok feladata.” (Abh., Indokolás [45])

- [28] A Be. 50. §-a szerint sértett az a természetes vagy nem természetes személy, akinek vagy amelynek a jogát vagy a jogos érdekét a bűncselekmény közvetlenül sértette vagy veszélyeztette. A Be. 54. § (1) bekezdése szerint a pótmagánvádló az a sértett, aki vagy amely az e törvényben meghatározott esetekben közzvádra üldözendő bűncselekmény miatt a vádat képviseli.
- [29] Az ügyben benyújtott vádindítvány tárgyát képező két bűncselekmény tekintetében a jogalkotó nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy van-e lehetőség a pótmagánvádlóként történő fellépésre, így ennek meghatározása a bírói gyakorlat feladata. Az eljárásjogi értelemben vett sértetti fogalomnak a vizsgálatához a 90/2011. BK vélemény adott szempontokat, amely általános jelleggel a passzív alany és az eredmény hiányát jelöli meg kizáró okként.
- [30] Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban megfogalmazott alkotmányos szempontrendszerben ugyanakkor arra hívta fel a figyelmet, hogy a vizsgálódás ennél szélesebb körű megközelítést igényel annak megítélése érdekében, hogy a bűncselekmény közvetlenül sérti vagy veszélyezteti-e a pótmagánvádlóként fellépő természetes vagy jogi személy jogát vagy jogos érdekét. Körültekintően kell vizsgálni az egyes esetekben azt, hogy a sértetti igény alapja csupán egyszerű károsulti, vagyonjogi érdek, avagy a büntetőjogi érdekhez szorosan kötődő, abban gyökerező olyan jog- vagy jogos érdekbeli sérelem, illetve veszélyeztetettség, amely az adott (természetes vagy jogi személy) sértettre konkretizált és közvetlen (lásd Abh., Indokolás [50]).
- [31] Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban rögzített ezen szempontrendszer figyelembevételével vizsgálta a jelen alkotmányjogi panasszal támadott másodfokú határozatot, és azzal együtt az elsőfokú határozatot is, mivel a másodfokú bíróság végzésével azt hatályában fenntartotta.
- [32] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság mindkét bűncselekmény esetén vizsgálta a passzív alany és az eredmény hiányát, de nem pusztán ezekre alapította elutasító döntését. Az elsőfokú bíróság szélesítette a vizsgálatát és a bírói gyakorlatra utalva a hivatalos személyként elkövetett közokirat-hamisítás kapcsán megjelölte a Kúria Bfv.961/2011/6. számú határozatát, amelyben az eljáró bíróság azonos törvényi tényállás kapcsán ugyancsak egy pótmagánvádlóként történő fellépést elutasító döntést hozott. A szolgáltatási visszaélés tekintetében az elsőfokú bíróság ilyen bírói gyakorlatot ugyan nem jelölt meg, de a tényállásszerűség megállapításához szükséges egyes elemeket értékelte.
- [33] Az elsőfokú bíróság mindkét bűncselekmény tekintetében vizsgálta az eset konkrét körülményeit és megállapította, hogy a benyújtott vádindítvány az egyes elkövetői magatartások leírását hiányosan és a beadványban elszórtan tartalmazta. A pótmagánvádló nem minden esetben jelölte meg a cselekmény megvalósításának helyét, idejét, a szolgáltatási visszaélés vonatkozásában nem konkretizálta az esetleges káros eredményt és az elkövetési magatartással kapcsolatos okozati összefüggést, valamint nem jelölte meg a célzat mibenlétét (lásd: elsőfokú végzés 3. oldal 6. bekezdéstől 4. oldal 6. bekezdésig). Mindezek arra mutatnak, hogy a passzív alany és az eredmény vizsgálatán túl az elsőfokú bíróság figyelemmel volt a sértetti pozíció megállapításához szükséges egyéb, az ügy konkrét körülményeire vonatkozó büntetőjogi szempontokra is.
- [34] Az elsőfokú bíróság rögzítette továbbá, hogy a Be. 794. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján is a vádindítvány elutasításának van helye, mert a sértettnek nincs jogi képviselője. A bíróság megállapította azt is, hogy az indítványozó által hivatkozott átmeneti rendelkezés [Be. 876. § (5) bekezdés] azért nem alkalmazható, mert a pótmagánvádas eljárás a Be. hatálybalépése után indult, amikortól már a jogi képviselő a jogi szakvizsgálóval rendelkező természetes személy részére is kötelező (elsőfokú végzés 4. oldal 7–8. bekezdés).
- [35] A másodfokú bíróság az elsőfokú végzésben foglaltakat megerősítve rögzítette, hogy nem helytálló az indítványozó azon érvelése, hogy a 90/2011. BK vélemény nem hivatkozható, mert a régi Be. hatálya alatt keletkezett. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Be. 787. § (3) bekezdés *c*) pont szövegezéséből egyértelmű, hogy a törvényalkotó a Kúria által korábban kialakított és a hivatkozott büntető kollégiumi véleményben rögzített gyakorlatot emelte törvényi szintre (támadott másodfokú végzés 4. oldal 1. bekezdés).
- [36] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy nem feladata a rendes bíróságok döntésének a felülbírálata abból a szempontból, hogy a konkrét ügyben a szolgáltatási visszaélés és a hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette tekintetében a pótmagánvádlóként történő fellépés feltételei fennálltak-e. Az Alkotmánybíróság kizárólag az alkotmányos szempontok érvényesülését ítélni meg, vagyis jelen ügyben azt, hogy az Alaptörvényből fakadó és az Abh.-ban is kifejtett alkotmányos szempontok a támadott bírói döntésekben érvényesültek-e.
- [37] Az Alkotmánybíróság erre figyelemmel megállapította, hogy az eljáró bíróságok vizsgálata a sértetti minőség meghatározásakor a 90/2011. BK véleményben foglalt szempontokon túl kiterjedt az eset konkrét körülményeire is, különös tekintettel a büntetőjogi jelentőségű kérdésekre (pl. a szolgáltatási visszaélés tekintetében

a vádindítvány nem konkretizálta az esetleges káros eredményt és az elkövetési magatartással kapcsolatos okozati összefüggést, valamint nem jelölte meg a célzat mibenlétét; a hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás tekintetében a tényállási hiányosságokon kívül az irányadó bírói gyakorlatot is figyelembe vették). A bíróságok tehát nemcsak a passzív alany és az eredmény hiányára alapozták elutasító döntésüket, hanem az eset konkrét, büntetőjogi szempontból releváns körülményeit is elemezték a pótmagánvádlóként történő fellépéshez szükséges feltételek megállapításakor.

[38] 3. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a kifogásolt bírósági határozatok az indítványozó esetében nem valósították meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványaként felhívott bírósághoz fordulás joga megsértését. Erre tekintettel az indítványt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

Budapest, 2022. január 18.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2007/2020.

